

VLOGA OBČINSKIH REDARSTEV NA PODROČJU VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin
Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica

Boštjan Omerzel

(bostjan.omerzel@jesenice.si)

OBČINSKI REDAR V PROMETU VČERAJ

ZLS-21. člen Uradni list RS, št. 72/1993

Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge

- organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; nadzor mirujočega prometa temelji na občinskih odlokih

ZVCP-16. člen Uradni list RS, št. 30/1998

Pooblastila **občinskega redarstva**

- Nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili opravlja tudi občinsko redarstvo in v zvezi s tem izvaja ukrepe, ki so s tem in drugimi zakoni prenešeni nanje, ter ukrepe, določene s predpisi lokalnih skupnosti (občin).
- Minister, pristojen za lokalno samoupravo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše enotno uniformo, označbe in opremo pooblaščenih delavcev občinskega redarstva.

OBČINSKI REDAR V PROMETU VČERAJ

ZVCP-1-14. člen Uradni list RS, št. 83/2004

Pooblastila občinskega redarstva

- (1) Zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa občinski redarji oziroma redarke (v nadaljnjem besedilu: redarji):
- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju;
  - izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce;
  - ugotavljajo kršitve določb 113. člena tega zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja.
- (4) Občinski redarji se morajo strokovno usposobiti po predpisanem programu in opraviti preizkus znanja za pridobitev naziva občinski redar. Vsaka tri leta se morajo strokovno izpopolnjevati po predpisanem programu. Občinski redarji se morajo usposobiti tudi za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri svojem delu. Redarji, ki ne opravijo strokovnega izpopolnjevanja ne smejo opravljati nalog redarstva.
- (5) Občinski redarji morajo imeti najmanj srednjo izobrazbo splošne ali strokovne smeri, vodja redarstva pa najmanj visokošolsko izobrazbo.
- (6) Minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za lokalno samoupravo, predpiše pogoje, ki jih morajo izpolnjevati občinski redarji, program usposabljanja in način opravljanja preizkusa znanja za pridobitev naziva občinski redar, program in način strokovnega izpopolnjevanja ter način vodenja evidence usposabljanja in izpopolnjevanja, opravljenih preizkusov, in izdanih potrdil o usposobljenosti, enotno uniformo, označbe in opremo občinskih redarjev, in imenuje komisijo za opravljanje preizkusov znanja.

OBČINSKI REDAR V PROMETU VČERAJ

ZVCP-1-15. člen Uradni list RS, št. 83/2004

Pristojnosti lokalnih skupnosti

(1) Za varen in nemoten promet na občinskih cestah so odgovorne občine.

(2) Občine določijo:

- prometno ureditev na občinskih cestah;
- način dela občinskega redarstva pri nadzoru in urejanju prometa;
- pogoje in način odstranitve in hrambe vozil, nepravilno parkiranih v smislu prvega odstavka 243. člena tega zakona;
- pogoje in način uporabe naprave, s katero se začasno prepreči odpeljati vozilo (lisice), ki je parkirano na cesti v naselju v nasprotju s tem zakonom ali s prometno ureditvijo.

OBČINSKI REDAR V PROMETU VČERAJ

ZVCP-1E-14. člen Uradni list RS, št. 37/2008

V prvem odstavku 14. člena so dodane novi alineji, ki se glasita:

- "– urejajo in nadzirajo promet na cestah subjektov samoupravnih lokalnih skupnosti in državnih cestah v naselju;"
- "– opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo."

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

ZORed - Uradni list RS, št. 139/2006

začetek veljavnosti

Ta zakon začne veljati 1. januarja 2007.

obveznost občin

Občine morajo sprejeti ali uskladiti odloke, s katerimi so ustanovljena občinska redarstva, s tem zakonom v enem letu po njegovi uveljavitvi.

Občine morajo sprejeti občinski program varnosti iz 6. člena tega zakona v dveh letih po uveljavitvi tega zakona.

delovno področje in naloge občinskega redarstva

V okviru in v skladu z zakonom ali na podlagi zakona izdanim občinskim predpisom in z občinskim programom varnosti skrbi občinsko redarstvo za javno varnost in javni red na območju občine in je pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

ZORed- 6.člen - Uradni list RS, št. 139/2006

občinski program varnosti

Občine morajo za zagotavljanje večje varnosti občanov izdelati:

- 1. občinski program varnosti,**
- 2. oceno varnostnih razmer in**
- 3. vzpostaviti občinsko redarsko službo.**

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

občinski program varnosti

Občinski program varnosti obsega naslednje točke:

- Pravna podlaga
- Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovna podlaga programa
- Namen vzpostavitve mestnega/občinskega redarstva po ZORed
- Cilji delovanja občinske redarske službe
- Varnostne potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer
- Organiziranost mestnega/občinskega redarstva
- Kadrovski sestav mestne/občinske redarska službe
- Vodenje mestne/občinske redarske službe
- Pristojnosti mestnega/občinskega redarstva
- Pogoji za delovanje mestnega/občinskega redarstva (prostori, oprema, vozila, sredstva zvez)

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

občinski program varnosti

Občinski program varnosti obsega naslednje točke:

- Vrste in obseg nalog mestnega/občinskega redarstva
  - Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa, varnosti cest in okolja v naseljih in občinskih cestah izven naselja
  - Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah
  - Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine
  - Naloge vzdrževanja javnega reda in miru
  - Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov
  - Naloge na področju varstva okolja
- Način izvajanja zakonskih pooblastil občinskega redarja
- Način uporabe prisilnih sredstev
- Sistem dela občinskega redarstva – razporejanje redarjev na delo in drugo
- Sodelovanje s policijsko postajo v občini in s policisti na terenu
- Sodelovanje z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

občinski program varnosti

Občinski program varnosti obsega naslednje točke:

- Povezanost občinskega redarstva z OKC PU in z Regijskim centrom za obveščanje (RCO)
- Sodelovanje občinskega redarstva v občinskem sistemu zaščite in reševanja
- Načini sodelovanja občinskih redarjev in zasebnih varnostnikov
- Strokovna pomoč Ministrstva za notranje zadeve
- Administracija in vodenje evidenc
- Informacijski sistem občinskega redarstva
- Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva (župan)
- Inšpekcijsko in drugo upravno-strokovno nadzorstvo (MNZ, policija in druge inšpekcije)

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

občinski program varnosti

OPERATIVNI CILJ - VARNOST CESTNEGA PROMETA:

Lokalne skupnosti na podlagi stanja določijo konkretne cilje, ki jih zasledujejo: izboljšanje cestne infrastrukture, večje spoštovanje omejitev hitrosti, zmanjšanje deleža alkoholiziranih voznikov, povečanje površin namenjenih parkiranju, zagotavljanju prevoznosti intervencijskih poti.....;

in v okviru tega določitev konkretnih nalog redarstva: (protokol o sodelovanju s policijo, dosleden nadzor nad parkiranjem, redno usposabljanje za delo z teh. sredstvi, uporaba teh. sredstev pri delu-radar, pregledovanje prometne signalizacije na občinskih cestah, sodelovanje v akcijskih nadzorih, preventivnih akcijah.....;

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

občinski program varnosti

OPV ima, glede na določbe ZORed, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. *Občinski organi* najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV (3. odstavek 6. člena ZORed), zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja OPV bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje OPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v OPV. Takšen način **ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo letnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.**

OPV se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še OPV.

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

Zakon o pravilih cestnega prometa

1) Občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah izvajajo nadzor nad določbami tega zakona:

- 5. člena (varstvo okolja),
- 7. člena (odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov),
- 17. člena (izločitev vozila iz prometa),
- 18. člena (čas trajanja izločitve iz prometa),
- 19. člena (odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila),
- 31. člena (območje umirjenega prometa),
- 32. člena (območje za pešce),
- 33. člena (varnostni pas),
- 34. člena (zaščitna čelada),
- 35. člena (prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila),
- 37. člena (vožnja z vozilom po cesti),
- 41. člena (vožnja z vozilom na prehodu za pešce),
- 46. člena (najvišje dovoljene hitrosti),
- 47. člena (najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil),

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

Zakon o pravilih cestnega prometa

1) Občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah izvajajo nadzor nad določbami tega zakona:

- 61. člena (odpiranje vrat vozila),
- 62. člena (zapustitev vozila),
- 63. člena (označitev ustavljenih vozil),
- 65. člena (ustavitev in parkiranje),
- 67. člena (parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide),
- 68. člena (območja kratkotrajnega parkiranja),
- 69. člena (izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno),
- 77. člena (pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti),
- 78. člena (pogoji za opravljanje gospodarske vožnje),
- 83. člena (udeležba pešcev v cestnem prometu),
- 84. člena (označitev pešcev),
- petega in desetega odstavka 87. člena (varstvo otrok),
- 88. člena, razen nad določbo sedmega in devetega odstavka tega člena (prevoz oseb),
- 92. člena (jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu),
- 97. člena (pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu),
- 98. člena (prometna signalizacija),
- 99. člena (svetlobni prometni znaki).

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

Zakon o pravilih cestnega prometa

Želja pri ustvarjanju novega zakona je bila, da se določijo jasne vsebine določb o pooblastilih občinskega redarstva in pristojnostih lokalnih skupnosti, saj se v teh dveh vsebinah odražata poslanstvo in vloga občinskega redarstva tako v državi, kot v lokalni skupnosti. Redarstva so želela, da se z novim zakonom natančno določi okvir pristojnosti nadzora za zagotavljanje varnega in neoviranega prometa v naseljih, saj so bile pred tem pristojnosti preohlapno napisane in so s tem omogočale različno razlago in uporabo pooblastil. Občinsko redarstvo je bilo potrebno vključiti v nadzor nad osnovno prometno kulturo v naseljih in reševanje težav značilnih za lokalna območja, saj je bilo moč opaziti pomanjkanje nadzora državnih organov nad kršitvami, ki so za lokalne prebivalce moteča, na državnem nivoju pa predstavljajo neznatno obliko ogrožanja.

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

Zakon o cestah

V novem zakonu o cestah je občinskim redarjem dano pooblastilo za:

- nadzor nad prepovedjo ogrožanja varne uporabe cest v naseljih in občinskih cest izven naselja;
- nadzor nad uporabo nekategoriziranih cest;
- nadzor nad spoštovanjem največje dovoljene osne obremenitve cest v naseljih in občinskih cest izven naselja;
- nadzor nad spoštovanjem največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na cestah v naseljih in občinskih cest izven naselja;
- nadzor nad opravljanjem izrednih prevozov in označitvah izrednih prevozov na cestah v naseljih in občinskih cest izven naselja;
- nadzor nad ustreznostjo naležnih ploskev na kolesih vozil na cestah v naseljih in občinskih cest izven naselja;
- nadzor nad uporabo cest v naseljih in občinskih cest izven naselja za lokalni promet;
- izvedbo začasnih ukrepov ob ugotovljenih pomanjkljivostih na državni cesti v naselju, občinski cesti ali nekategorizirani cesti, ki je dana v javni promet;
- opravljanje postopkov preverjanja izrednih prevozov, tehtanj vozil, podajanje zahtev v postopkih do voznikov vozil in izločitvijo vozil iz prometa.

OBČINSKI REDAR V PROMETU DANES

Zakon o cestah

V večini lokalnih skupnostih se je ugotavljalo izredno slabo stanje lokalne cestne infrastrukture. Občinske ceste so bile največkrat poškodovane zaradi nedovoljenih posegov v ceste, pri občasni izjemni obremenitvi, ki so jo povzročala vozila, ki niso upoštevala predpisanih omejitev največje mase vozila, med prevozi težjih ali pretežkih tovorov, poškodbe na cestni infrastrukturi pa so nastajale tudi zaradi prevelikih dimenzij tovorov. Že manjše poškodbe vozišč pomenijo za lokalne skupnosti veliko finančno obremenitev, težja poškodba ceste pa celo onemogočen promet za daljši čas za večje število prebivalcev. Policija je bila edina pristojna za nadzor, a je zaradi razvejanosti lokalnih cest, manjšega pomena opisanih kršitev v načrtih in strategijah dela zagotavljanja varnosti na državnem nivoju, kot tudi zaradi organizacijskih in materialnih težav zagotavljanja izvedbe nadzora, ta nadzor opravljala v manjšem obsegu oz. v nezadostnem obsegu.

OBČINSKI REDAR V PROMETU JUTRI